

Länschefsnätverket

Uppföljning av beslutade insatser länsgemensamma medel inom Överenskommelse psykisk hälsa och suicidprevention 2025

2025-09-26

Kort tillbakablick

- Januari: Överenskommelsen släpps och tillgängliggörs, ca 1 månad senare än vanligt.
- Februari: Överenskommelsen sprids och utskick görs för att inkomma med önskemål om förslag på insatser för de länsgemensamma medlen. RSS påbörjar arbetet med att ta fram ett förslag på insatser till styrgruppen för LCHNV utifrån inkomna önskemål och redan pågående arbeten från tidigare år och som ligger i linje med överenskommelsens olika insatsområden.
- 26 februari: Extra styrgruppsmöte hålls för att föra dialog och enas om insatser och belopp att föreslå LCHNV att besluta om.
- 14 mars: LCHNV godkänner styrgruppens förslag på insatser.
- Mars-April: Beslutade insatser kommuniceras till berörda mottagare, RSS tar fram anvisningar för projektbeskrivning för varje mottagare att fylla i som kommer ligga till grund för återredovisningen. Rekryteringsutskick görs för de insatser som ska finansiera tjänster helt eller delvis.

Överenskommelsens fyra fokusområden

Överenskommelse, psykisk hälsa |
SKR

Fördelning av medel

Område

Mottagare

1. Genomförande av den nationella strategin	Län
2. Främja psykisk hälsa och förebygga ohälsa hos barn och unga	Kommun
3. Utveckla insatserna för personer med komplexa behov, särskilt inom samsjuklighet, heldygnsvård, tvångsvård och rättspsykiatri	Län Region
4. Stärkt suicidpreventivt arbete	Län Region

ÖK Psykisk hälsa och suicidprevention 2025

Totalt ca. 17 mkr i länsgemensamma medel fördelade över dessa 3 insatsområden

1) *Genomförande av den nationella strategin*; 4 mkr

- a) Skapa gemensamma handlingsplaner för att genomföra den nationella strategin. (2 mkr)
- b) Samverka med patient-, brukar- och anhörigföreningar, professionen med flera i det strategiska utvecklingsarbetet. (1 mkr)
- c) Stödja implementeringen av vård- och insatsprogram och sammanhållna, personcentrerade vårdförlopp. (1 mkr)

3) *Utveckla insatserna för personer med komplexa behov, särskilt inom samsjuklighet, heldygnsvård, tvångsvård och rättspsykiatri*; 5,4 mkr

4) *Stärkt suicidpreventivt arbete*; 7,5 mkr

1. Genomförande av den nationella strategin (4 mkr)

- a) Genomförande av den nationella strategin (2 mkr)
 - Skapa en gemensam inriktning
 - Långsiktighet. Regioner och kommuner ska länsvis:
 - Skapa gemensamma handlingsplaner för att genomföra den nationella strategin.
- b) Samverka med patient-, brukar- och anhörigföreningar, professionen med flera i det strategiska utvecklingsarbetet. (1 mkr)
- c) Stödja implementeringen av vård- och insatsprogram och sammanhållna, personcentrerade vårdförlopp. (1 mkr)

Insats	Beskrivning av insatsen, syfte/mål	Typ av insats	Belopp	Status	Ansvarig
Projektledare för psykisk hälsa	Projektledaren leder arbetet med framtagandet av gemensamma handlingsplaner, inkl. uppdraget som länsamordnare för ök psykisk hälsa. Ansvarar för det länsövergripande utvecklingsarbetet inom psykisk hälsa samt implementering av strategin. Ansvarar för uppföljning av ÖK och den ekonomiska redovisningen. Nära samverkan med BISAM och suicidpreventionssamordnaren men även en viss avlastning för ovan nämnda roller. Långsiktigt genom hela strategiperioden av 10 år.	Ny	1 000 000	Ej tillsatt. En tilltänkt valde att säga upp sig innan tillträde i augusti. Medlen kommer ej kunna förbrukas.	RSS Dalarna Proj 4170
Spridningsinsatser i länet för att göra strategin mer känd	Projektledaren för psykisk hälsa ansvarig för att planera och genomföra olika former av kommunikations- och spridningsinsatser runt om i länet för att öka kännedomen om den nya nationella strategin.	Ny	250 000	Medlen kommer ej kunna förbrukas	RSS Dalarna Proj 4170
Egenerfaren utvecklingsledare i division psykiatri och habilitering	Ledningsgruppen för Division psykiatri och habilitering har numer en egenerfaren utvecklingsledare (brukarrepresentant) med på alla möten och är även med i en del ledningsgrupper på andra nivåer för att säkerställa ett brukarperspektiv på ledningsnivå. Utvecklingsledaren finns på avdelningarna och i verksamheterna inom öppen- och slutenvården för att samtala med patienter och personal. Utvecklingsledaren blir en naturlig länk mellan patienter, personal och ledning.	Pågående/ fortsättning	250 000 (delfinansierad)	Medlen rekvirerade	Div. Psykiatri och hab. Proj 9283
Delfinansiering av insats om VIP och PSV	Se bild 8.	Ny	500 000	Ej tillsatt. Medlen kommer sannolikt ej kunna förbrukas.	RD/länets kommuner Proj 4171

Genomföra den nationella strategin (4 mkr)

Samverka med patient-, brukar- och anhörigföreningar, i det strategiska utvecklingsarbetet.(1 mkr)

Insats	Beskrivning av insatsen, syfte/mål	Typ av insats	Belopp	Status	Ansvarig
Brukarinflytande-samordnare, BISAM	Med en BISAM anställd säkerställs en naturlig kommunikationsväg mellan patienter/brukare/ närstående och hälso- och sjukvård samt kommunernas verksamheter inom vård och stöd. BISAM verkar på länsnivå men är placerad inom Div Psykiatri och hab.	Pågående/ fortsättning	750 000	Medlen rekvirerade	Div. Psykiatri och hab. Proj 9283
Olika aktiviteter inom brukardelaktighet	Riktat arbete till kommuner och region samt föreningar. BISAM ansvarig för att leda och driva dessa aktiviteter.	Pågående/ fortsättning	250 000	Oklart om alla medel kommer kunna förbrukas	Div. Psykiatri och hab. Proj 4092

Genomföra den nationella strategin (4 mkr) Stödja implementeringen av vård- och insatsprogram och sammanhållna, personcentrerade vårdförlopp. (1 mkr)

Insats	Beskrivning av insatsen, syfte/mål	Typ av insats	Belopp	Status	Ansvarig
Stödja implementeringen av vård och insatsprogram (VIP) och personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp (PSV).	Finansiera del av tjänst för 1 resurs från region och 1-2 från kommunerna (stor/liten kommun) att stödja implementeringen av vård- och insatsprogrammen samt öka kännedom och användandet av dem. Dessa får bilda en arbetsgrupp och ta fram en plan för implementering, vilka nyckeltal eller parametrar att följa och följa upp. Rapportera till Styrgruppen för LCHNV.	Ny	1 000 000 (+500 000 från område strategin)	Ej tillsatt. Medlen kommer sannolikt ej kunna förbrukas.	RD/länets kommuner Proj 4171

3. Utveckla insatserna för personer med komplexa behov, särskilt inom samsjuklighet, heldygnsvård, tvångsvård och rättspsykiatri (Region 13 524 332 kr, läns gemensamt 5 409 733 kr)

Regionerna och länen ska:

- Göra analyser och insatser för kapacitetsstyrning av vårdplatser.
- Analysera och genomföra insatser för att förebygga och minska behovet av tvångsåtgärder, med beaktande av kompetensutveckling och alternativa metoder.
- Säkerställa samverkansavtal för utskrivning anpassade till tvångsvård och rättspsykiatri, med fokus på kommunala insatser och samverkan.
- Stärka samverkan för heldygnsvårdade personer som behöver stöd från socialtjänst eller hälso- och sjukvård, särskilt vid utskrivning från rättspsykiatri.
- Utveckla insatser för komplexa behov, inklusive psykisk eller fysisk ohälsa såsom skadligt bruk och beroende, med integrerade team, verksamheter eller metoder.

Utveckla insatserna för personer med komplexa behov, särskilt inom samsjuklighet, heldygnsvård, tvångsvård och rättspsykiatri (5 409 733 kr)

Insats	Beskrivning av insatsen, syfte/mål	Typ av insats	Belopp	Status	Ansvarig
Kommungemensamt HVB, unga med samsjuklighet, delregionalt	.Fortsättning av etableringen av det delregional HVB-hemmet.	Pågående/fortsättning	800 000	Pågående, alla medel kommer att rekvireras.	Borlänge kommun i samverkan med anslutna kommuner Proj 4086
Projekt MiniMaria	Fortsatt arbete, implementering, projektorganisation, arbetsgrupper och överenskommelser kommuner osv. (lönekostnader personal (viss %) i projektgrupp)	Pågående/fortsättning	1 000 000	Medlen är rekvirerade	Div Psykiatri och hab samt vårdkommunerna. Proj 4089
Stöd till arbete med kunskapsbaserad vård och omsorg i samverkan mellan RD och i kommunerna	Stöd till det regionala kunskapsstyrningsarbetet region och kommuner genom Lokala programområden, 50 % samordnartjänst.	Pågående/fortsättning	400 000	Medlen är rekvirerade	RSS Dalarna Proj 9288
Stödja utvecklingsarbete i IFO-chefsnätverk	Insatser för att stärka IFOs målgrupp och medarbetare (komplext beroende, samsjuklighet. Ge nätverket "en budget" att förvalta och förankra i LCHNV.	Pågående/fortsättning	300 000	Planering pågår, oklart om alla medel förbrukas	RSS Dalarna Proj 4161
Stödja utvecklingsarbete regionalt LSSoL-nätverk	Insatser för att stärka LSSoL och dess medarbetare (komplext beroende, samsjuklighet. Ge nätverk "en budget" att förvalta och förankra i LCHNV.	Pågående/fortsättning	200 000	Planering pågår, oklart om alla medel förbrukas	RSS Dalarna Proj 4088
Utvecklingsarbete sprutbytesprogrammet	Utveckling av sprututbytesprogrammet med följande insatser: - kompetenshöjning - tillgänglighet- spridning i länet - Utarbeta struktur samverkan	Ny	200 000	Medlen är rekvirerade	Div Psykiatri och hab och infektionskliniken Proj 4172

Utveckla insatserna för personer med komplexa behov, särskilt inom samsjuklighet, heldygnsvård, tvångsvård och rättspsykiatri – forts. (5 409 733 kr)

Insats	Beskrivning av insatsen, syfte/mål	Typ av insats	Belopp	Status	Ansvarig
Vårdkedja förstärkt utskrivningsprocess efter psykiatrisk slutenvård	Samverkan mellan slutenvård, rättspsykiatrisk vård, primärvård, Öppenvårdspsykiatri och kommun avseende utskrivningsplanering för patienter med komplexa vårdbehov.	Ny	1 709 733	Medlen är rekvirerade	Div. Psykiatri och hab. Proj 4173
Samverkan avseende patienter i behov av smärtvård (med samsjuklighet)	Fortsatt arbete med nya arbetssätt i samverkan för målgruppen.	Pågående/ fortsättning	800 000	Medlen är rekvirerade	Medicinkliniken Proj 4163

4. Stärkt suicidpreventivt arbete (Regionen 7 790 015 kr, läns-gemensamt 7 569 623 kr)

Regionerna och länen får stöd för att utveckla omhändertagande och uppföljning vid suicidalitet eller suicidförsök.

➤ Samhällets samlade arbete

Regionerna och länen ska göra insatser för att:

- Utveckla omhändertagande och systematisk uppföljning inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten vid suicidalitet eller suicidförsök.
- Aktörer som involveras före, under och efter larm om akuta suicidala händelser utvecklar gemensamma arbetssätt.
- Utveckla kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet genom att öka kunskap, lärande och uppföljning.
- Stärka det suicidförebyggande arbetet och verka för suicidpreventiva analyser i lokal samverkan.
- Stärka stödet till anhöriga och efterlevande.

Insatser för ett stärkt suicidpreventivt arbete (7 569 623 kr)

Insats	Beskrivning av insatsen, syfte/mål	Typ av insats	Belopp	Status	Ansvarig
Suicidpreventions-samordnaren	Suicidpreventionssamordnare anställd för att strategiskt arbeta med och stötta regionen och länets kommuner med det suicidpreventiva arbetet.	Pågående/ fortsättning	850 000	Medlen är rekvirerade	Div. Psykiatri och hab. Proj 4043
Kompetenshöjande insats, MHFA, Mental Health First Aid (Karolinska institutet), samt stöd till instruktörsnätverk	Utbildning av instruktörer i MHFA för unga, vuxna och äldre. Syfte att öka kunskapen om och främja psykisk hälsa. Målet är att utbildarna sedan utbildar kontinuerligt vidare i sina organisationer. Inkluderar utbildningskostnader, lokal etc. Utbilda flera, Stödja regionalt nätverk för instruktörer. Stödja vid MHFA-utbildningar Kostnad: 24500 kr/delt.	Pågående/ fortsättning	750 000	Pågående, medlen är delvis förbrukade men en ytterligare kursomgång ska genomföras nu i höst.	Div. Psykiatri och hab. Proj 4094
Temamånad Fokus på psykisk hälsa i Dalarna inkl suicidpreventiva dagen	En insats för att lyfta fram vad som görs kring området psykisk hälsa i Dalarna genom en temamånad för att uppmärksamma psykisk ohälsa. Invånare inbjuds till kostnadsfria aktiviteter såsom föreläsningar, workshops, öppet hus och föreställningar. Vissa programpunkter riktar sig även till yrkesverksamma. Insatsen genomfördes för femte året i rad 2024.	Pågående/ fortsättning	430 000	Pågående, osäkert om alla medel förbrukas.	Div. Psykiatri och hab. + RSS vid tillsättande av PL för psykisk hälsa Proj 4098
Suicidpreventiva aktiviteter och aktiviteter mot psykisk ohälsa	Insats för att synliggöra och stödja det suicidpreventiva arbetet i länet i syfte att höja kunskapen. Riktade aktiviteter i länet för att främja suicidprevention. Föreläsningar om suicidprevention till allmänheten. Kompetenshöjande insatser riktat till kommun/ region samt föreningsrepresentanter.	Pågående/ fortsättning	700 000	Pågående, osäkert om alla medel förbrukas.	Div. Psykiatri och hab. Proj 4096

Insatser för ett stärkt suicidpreventivt arbete – forts (7 569 623 kr)

Insats	Beskrivning av insatsen, syfte/mål	Typ av insats	Belopp	Status	Ansvarig
Brukarinflytande aktiviteter	Riktat arbete. Sprida projektet som Säter genomförde 2024 till resten länets kommuner. Handbok i brukarinflytande, tillhörande webkurs, uppstart av deltagarforum, brukarstyrd brukarrevision mm.	Ny	500 000	Pågående, osäkert om alla medel förbrukas.	Div. Psykiatri och hab. Proj 4092
Stöd till kommuner, suicidpreventivt arbete	Suicidsamordnare stöd till kommuner för att utveckla det lokala suicidpreventiva arbetet. Delfinansiering av projektledare för suicidprevention i varje kommun. Pilot i Avesta under 2024. Tillvarata tidigare erfarenheter från Vansbro-projektet samt stöd till enskilda kommuner.	Pågående/ fortsättning	1 939 623	Pågående, osäkert om alla medel förbrukas.	RSS Dalarna Proj 4095
Projektledare suicidprevention ur ett kliniskt perspektiv	Finansiering av projektledare inom regionen. Kompetenshöjande satsning, samt strukturellt arbete med problematiken ur ett kliniskt perspektiv - vårdprogram, klinisk implementering med utbildningar mot primärvård (regional och kommunal) och psykiatri.	Ny	800 000	Medlen är rekviderade	Div. Psykiatri och hab. Proj 4174
Pott till lokala initiativ i samverkan mellan kommun och region för att främja psykisk hälsa, förebygga psykisk ohälsa och suicid	Medlen ska användas till insatser lokalt inom kommun+ region för ett stärkt suicidpreventivt arbete	Pågående/ fortsättning	800 000	Pågående, osäkert om alla medel förbrukas. 2 ansökningar inkommit	RSS Dalarna (RD/länets kommuner) Proj 4081
Efterlevandestöd, utarbeta material och rutiner mm	Projektansvarig sjuksköterska inom regionen. 50 % av tjänst. Ta fram strukturerad process för samordning av arbete med målgruppen, kompetenshöjande satsningar.	Ny	800 000	Medlen är rekviderade	Div. Psykiatri och hab. Proj 4175

Sammanfattning

- Svårast att täcka de insatser som är tänkt att finansiera hela eller delar av tjänst.
- Ansträngd situation inom RSS under året där ett tydligt ägarskap för överenskommelsen och strategin saknats.
- Kvarvarande medel finns inom insatsområde 1 Strategin och 4 Suicidprevention men behöver stämma av vissa budgeterade insatser med BISAM och suicidpreventionssamordnare för att kunna uppskatta ev kvarvarande medel..
- Generell fördelning av kvarvarande medel kommer göra återrapporteringen betydligt svårare vad medlen nyttjats till.